

**USAGLAŠENI TEKST SMJERNICA ZA POSTUPANJE U PARNIČNOM
POSTUPKU
IZMEĐU RADNE GRUPE OPĆINSKOG SUDA U TUZLI I RADNE GRUPE
KANTONALNOG SUDA U TUZLI**

Na osnovu člana IV.C.1.3. Ustava Federacije BiH Općinski sud u Tuzli donosi smjernice s ciljem ujednačavanja sudske prakse, te unapređenja efikasnosti u postupanju. Smjernice su donesene u skladu sa sudskom praksom i zauzetim stavovima Građanskog odjeljenja Općinskog suda u Tuzli i Građanskog odjeljenja Kantonalnog suda u Tuzli i imaju upućujući karakter za sudije Općinskog suda u Tuzli, kao i za učesnike u parničnim postupcima koji se odvijaju pred ovim sudom.

ULOGA SUDIJE

Član 1.

Sudija tokom cijelog parničnog postupka aktivno upravlja postupkom u okviru svojih zakonom predviđenih procesnih ovlaštenja, te ne prelazeći granice zahtjeva koji su stavljeni u postupku, podstiče stranke da razjasne i upotpune svoje navode ili prijedloge, posebno pazeći da se, radnjama i aktivnostima suda i svih učesnika postupka, u svim fazama postupka, a pogotovu konačnim ishodom postupka, ne povrijedi načelno pravo stranaka na pravično suđenje iz člana 6. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda .

PRETHODNO ISPITIVANJE TUŽBE I ODGOVORA NA TUŽBU

Član 2.

Ako sud u toku postupka utvrdi da tužilac ili tuženi nije bio živ u momentu podnošenja tužbe donijet će rješenje kojim će odbaciti tužbu i poduzete radnje staviti van snage.

Član 3.

U slučaju kada se u tužbi tvrdi da je adresa tuženog nepoznata i predlaže postavljanje privremenog zastupnika tuženom ili vršenje dostave putem objave u dnevnim novinama, tužbu treba vratiti tužiocu na uređenje i naložiti da u uređenoj tužbi navede posljednju poznatu adresu prebivališta, odnosno boravišta tuženog, koja je evidentirana kod organa nadležnog za vođenje evidencije o prebivalištu i boravištu građana, a ukoliko tuženi nije evidentiran kod nadležnog organa, naložiti tužiocu da dostavi dokaz o toj okolnosti.

Član 4.

Ukoliko je uz tužbu priložena odluka Službe za socijalni rad o postavljanju posebnog staratelja za tuženog, sud će takvu tužbu vratiti na uređenje s nalogom tužiocu da dostavi dokaz o adresi posljednjeg poznatog prebivališta odnosno boravišta tuženog evidentiranoj kod organa

nadležnog za vođenje evidencije o prebivalištu i boravištu građana, odnosno dokaz da tuženi nije evidentiran kod tog organa, a takođe i dokaz od nadležnog Matičnog ureda o okolnosti da se tuženi ne vodi u evidenciji matične knjige umrlih.

Član 5.

Tužilac u pravilu, u ostvarivanju prava na suđenje u razumnom roku, uz tužbu dostavlja pismene isprave koje su u tužbi predložene kao dokaz. Tužba će se smatrati urednom i ako nisu uz tužbu priložene predložene isprave.

Sud će u toku postupka rješenjem pozvati tužioca da priloži isprave ako iz činjeničnih navoda tužbe proizilazi da se radi o zahtjevu kojima ne može raspolagati (član 3. stav 2. ZPP-a) i radi otklanjanja nedostataka koji se tiču sposobnosti tužioca ili tuženog da budu stranke u parnici, ili se radi o nedostacima koji se odnose na ovlaštenje zastupnika da pokrene parnicu kad je takvo ovlaštenje potrebno (član 66. ZPP-a).

Odredbe stava 1. i 2. ovog člana odnose se i na odgovor na tužbu.

PRIPREMNO ROČIŠTE

Član 6.

Sud će na pripremnom ročištu nakon razjašnjenja navoda tužioca i tuženog, zatražiti od stranka da za svaki predloženi dokaz navedu koje činjenice se tim dokazom se žele dokazati.

Član 7.

U slučaju prijedloga za izvođenje dokaza saslušanjem većeg broja svjedoka, radi utvrđivanja iste činjenice, sud će o ovakvom prijedlogu odlučiti vodeći računa o ekonomičnosti postupka.

Ukoliko sud smatra da nije potrebno saslušanje svih svjedoka radi utvrđivanja iste činjenice, zatražiti će od stranke da izvrši odabir svjedoka, a ukoliko to stranka ne učini, odabir će izvršiti sud na osnovu rezultata raspravljanja.

Član 8.

Ako na pripremnom ročištu, zbog kompleksnosti predmeta spora, te broja i vrste predloženih dokaza, sud ne može sa sigurnošću odrediti koji su dokazi relevantni za utvrđivanje bitnih činjenica, a koji ne, sud će kod zakazivanja ročišta za glavnu raspravu odlučiti da usvoji sve predložene dokaze.

Ukoliko usvoji sve predložene dokaze, sud može naknadno, na glavnoj raspravi, prijedloge dokaza koje ne smatra bitnim za donošenje odluke, rješenjem odbiti, uz navođenje razloga za odbijanje (član 81. stav 4. ZPP).

Član 9.

Sud će u rješenju o vještačenju upozoriti vještaka da će ga kazniti novčanom kaznom ako ne dostavi nalaz i mišljenje u ostavljenom roku, ili ako ne dođe na ročište, iako je uredno pozvan, a izostanak ne opravda.

Član 10.

Kada je tužba preinačena u subjektivnom smislu na pripremnom ročištu ili na ročištu za glavnu raspravu na kojem nije prisutan tuženi, sud će odložiti ročište, dostaviti zapisnik sa tog ročišta prvobitno tuženom i osobi koja treba da stupi u parnicu umjesto prvobitno tuženog i ostaviti im rok za izjašnjenje o preinačenoj tužbi.

Kada je tužba preinačena u objektivnom smislu na pripremnom ročištu na kojem nije prisutan tuženi, sud će odložiti pripremnom ročište.

Kada je tužba preinačena u objektivnom smislu na ročištu za glavnu raspravu na kojem nije prisutan tuženi sud će, ukoliko utvrdi da su ispunjeni uslovi iz člana 57. stav 2. ZPP-a, odložiti ročište, dostaviti zapisnik sa tog ročišta tuženom i ostaviti im rok za izjašnjenje o preinačenoj tužbi.

Član 11.

Ako na pripremno ročište ne dođe uredno pozvan tuženi sud će u rješenju kojim određuje dokaze koje će izvesti na glavnoj raspravi uvrstiti i dokaze koje je tuženi predložio u odgovoru na tužbu ili u podnesku koji je sudu dostavio prije održavanja pripremnog ročišta, uz napomenu da se ti dokazi neće izvesti ukoliko na glavnu raspravu ne dođe tuženi .

Dokaze koje sud u ovom slučaju ne smatra bitnim za odluku o glavnoj stvari sud će odbiti rješenjem.

SUDSKA NAGODBA

Član 12.

Sud će, tokom cijelog postupka, nastojati da stranke zaključe sudsku nagodbu. Pokušaj nagodbe će se evidentirati na zapisniku, uz navođenje predloženog sadržaja nagodbe, te izjašnjenja protivne stranke o tom predlogu.

GLAVNA RASPRAVA

Član 13.

Kada je glavna rasprava zbog jednostavnosti predmeta zakazana bez prethodnog održavanja pripremnog ročišta, pa na toj glavnoj raspravi stranke istaknu nove činjenice i predlože nove dokaze koje nisu iznijele u tužbi ili odgovoru na tužbu, sud će, ukoliko se radi o činjenicama relevantnim za odlučivanje, dozvoliti njihovo izvođenje na glavnoj raspravi.

Ako se radi o dokazima koji se ne mogu provesti na istom ročištu ili na koje se suprotna stranka ne može izjasniti sud će odložiti glavnu raspravu i po potrebi ostaviti rok suprotnoj stranci za izjašnjenje.

Redosljed odvijanja glavne rasprave vrši se na način propisan članom 99. ZPP, s tim da je izmjena redosljeda odvijanja glavne rasprave dozvoljena samo u izuzetnim slučajevima, kada to opravdavaju okolnosti konkretnog slučaja.

Stranke, svjedoci i vještaci se mogu pozivati u cilju ekonomičnosti postupka u različitim vremenskim intervalima u istom danu održavanja glavne rasprave, kao i u različite dane.

ODGODE I ODLAGANJA

Član 14.

Obavještavanje

U slučaju kada strana sudu podnese zahtjev za odlaganje, odgodu ili drugu obavijest u tom pogledu, u cilju ekonomičnosti postupka poželjno je da ta stranka istovremeno dostavi primjerak tog zahtjeva ili obavijesti i suprotnoj stranci.

Član 15.

Odgoda ročišta

Sud je dužan, najkasnije osam dana prije održavanja ročišta, provjeriti da li su ispunjene zakonske pretpostavke za njegovo održavanje i da li će dokazi čije je izvođenje određeno moći biti pribavljeni do ročišta.

Ako se pri toj provjeri utvrdi da nisu ispunjene zakonske pretpostavke za održavanje ročišta ili da dokazi čije je izvođenje određeno neće biti pribavljeni do ročišta, sud može odmah donijeti rješenje o odgodi tog ročišta, u kom slučaju će ujedno u tom rješenju odrediti novi datum održavanja tog ročišta, te će isto dostaviti svim pozvanim licima za ročište koje se odgađa.

Zakonske pretpostavke za održavanje ročište tiču se prevashodno pitanja urednosti dostave poziva za ročište strankama, odnosno njihovim punomoćnicima, dok se pitanje mogućnosti pribavljanja dokaza do ročišta tiče prevashodno izrade nalaza vještaka.

Član 16.

Odgoda ročišta po zahtjevu stranke, odnosno punomoćnika stranke

Stranka odnosno njen punomoćnik može prije održavanja zakazanog ročišta može tražiti odgodu tog ročišta iz opravdanih razloga, u kom slučaju je dužna dostaviti obrazložen zahtjev za odgodu, te relevantne dokaze koji opravdavaju taj njen zahtjev.

Ako sud, obzirom na vrijeme dostave zahtjeva za odgodu ročišta, procijeni da se odluka o tom zahtjevu neće moći dostaviti strankama do dana zakazanog ročišta, sud će o navedenom zahtjevu odlučiti na ročištu čije se odgoda traži.

Član 17.

Neopravdani razlozi za odgodu ročišta

Sljedeće okolnosti se **neće smatrati** opravdanim razlozima za odgodu pripremnog ročišta i ročišta za glavnu raspravu:

- prisustvo ročištu u drugom predmetu koji se vodi pred istim ili drugim sudom koje je zakazano ili planirano nakon zakazivanja ovog ročišta;
- zdravstveni razlozi koji nisu potkrepljeni relevantnim ljekarskim nalazima datiranim neposredno prije zakazanog ročišta;
- opravdani razlozi porodične prirode, ukoliko zahtjev nije potkrepljen dokazima ili relevantnim dokumentima u kojima se navodi da su porodični razlozi hitne i nepredvidive prirode;
- poslovni put advokata koji nije potkrepljen relevantnim dokazom;
- u slučaju otkazivanja punomoći od strane advokata koja je u suprotnosti sa odredbama Zakona o advokaturi i odredbama ZPP.

Član 18.

Odlaganje ročišta

Ako se odlaganje pripremnog ročišta traži radi izjašnjenja na pismene isprave koje je suprotna stranka predložila kao dokaz u tužbi ili odgovoru na tužbu, ali ih je priložila tek na pripremnom ročištu, sud će cijeliti u svakom konkretnom slučaju da li postoje opravdani razlozi za odlaganje ročišta radi izjašnjenja suprotne strane na predložene i priložene dokaze.

Ukoliko sud ne usvoji razloge za odlaganje pripremnog ročišta navedene u stavu 1. ovog člana u tom slučaju na glavnoj raspravi cijelit će razloge za primjenu člana 102. stav 2. ZPP-a.

Član 19.

Ako su stranka ili njen zakonski zastupnik neuki, odnosno nisu u stanju jasno i određeno izjasniti se o predmetu raspravljanja, sud može odgoditi ročište kako bi omogućio stranci da angažuje punomoćnika.

ZASTUPANJE

Član 20.

U sporovima o imovinsko-pravnim zahtjevima čija vrijednost spora prelazi iznos od 50.000,00 KM, a u kojima je jedna od stranaka pravno lice, sud će u rješenju o zakazivanju pripremnog ročišta, između ostalog, upozoriti tu stranku da njen punomoćnik, ukoliko je zaposlenik tog pravnog lica, može biti samo osoba koja ima položen pravosudni ispit, te da ta okolnost u dostavljenoj punomoći mora biti naznačena.

Advokatski pripravnik advokata kojem je pravno lice izdalo punomoć za zastupanje ne može u ovoj vrsti spora zamjenjivati advokata i kada je vlastodavac u punomoći naveo takvo ovlaštenje, jer on nema položen pravosudni ispit.

Ako je u ovoj vrsti spora za stranku, koja je pravno lice, na ročište pristupio kao punomoćnik njegov uposlenik, a za kojeg u punomoći nema naznačenja da ima položen pravosudni ispit, ili je pak pristupio advokatski pripravnik advokata kojem je data punomoć za zastupanje, nema uslova da se, u slučaju da je to pravno lice tužilac, tužba smatra povučenom, a niti uslova da se u slučaju da je to pravno lice tuženi, ročište održi u njegovoj odsutnosti, već se ima smatrati da je tužilac, odnosno tuženi pristupio na ročište, jer navedene okolnosti predstavljaju otklonjiv procesni nedostatak, te će se u tom slučaju ročište odgoditi i to na teret stranke koja je uzrokovala tu odgodu.

Član 21.

Punomoćnik za prijem pismena fizičkog lica ne mora biti punomoćnik iz člana 301. ZPP-a.

OSTALO

Član 22.

Ročišta pred sudom mogu se tonski snimati, o čemu rješenjem odlučuje sud sam ili na prijedlog stranke.

Ako sud odredi da se ročište tonski snima, u tom slučaju će, nakon održanog ročišta, dostaviti strankama tonski snimak tog ročišta.

Strankama nije dozvoljeno tonsko ni video snimanje ročišta vlastitim uređajima, a u slučaju da to stranka pokuša učiniti, u tom slučaju će sud primjeniti odredbe ZPP o nepoštivanju suda.